

U n g e k u n g e n a v E a s a i d h R u a d h.

Sedan den unge kungen av Easaidh Ruadh själv fått övertaga sitt arv roade han sig så mycket som möjligt och letade efter vad som kunde passa honom och vad som kunde falla honom in. Nära hans boning fanns en Gruagach som kallades Gruagach carsalach donn (den brunlockige). Han tänkte ^{för} på sig själv att han skulle gå och spela ett parti med honom. Han gick till sin rådgivare och sade till honom: "Jag har hittat på att jag skall gå och spela med den brunlockige Gruagachen". - "Å", sa rådgivaren, "är du en sådan man? Är du nog fräck att gå och spela med den brunlockige Gruagachen. Jag skulle vilja råda dig att ändra sinne och inte gå dit." - "Det rådet vill jag inte följa", sa han. "Då vill jag råda dig, att om du skulle vinna över den brunlockige Gruagachen, du då som spelvinst ber att få den klumpiga grovhyade flickan, som finns bakom dörren, och många krumbukter kommer han att göra innan du får henne." Han gick och lade sig den kvällen, och om det var tidigt som dagen bröt in, så var det tidigare ändå som kungen steg upp för att spela med Gruagachen. Han träffade Gruagachen och hälsade honom och Gruagachen hälsade honom tillbaka. Så sade Gruagachen till honom: "Å, unge konung av Easaidh Ruadh, vad har fört dig till mig i dag? Vill du spela med mig?" De började och spelade ett parti. Kungen vann. "Säg mig, vad du fordrar som vinnare, så att jag sen kan gå." "Min fordran är att du ger mig den

klumpiga grovhyade flickan, som du har bakom dörren".
"Mången fager kvinna har jag därinne utom henne," sa Gruagachen. - "Jag vill inte taga någon annan än henne." -
"Välsignad vare du men förbannad din lärare." -

De gick till Gruagachens hus, och Gruagachen befälde fram tugo unga flickor. "Valj nu bland dessa." Den ena efter den andra kom ut; och varenda en av dem som kom ut sade: "Jag är hon; är du inte dum, som inte tar mig med dig?" Men rådgivaren hade bett honom att inte taga någon annan än den sista, som kom. När den sista kom ut, sade han: "Denna är min". Han gick sin väg med henne, och när de hade kommit en bit från huset ändrade hon utseende, och hon blev den mest förtjusande kvinna, som fanns på jorden. Kungen gick hem full av glädje över att ha fått en så förtjusande hustru.

Han kom till sitt slott och han gick till vila. Om det var tidigt som dagen grydde, var det tidigare ändå som kungen steg upp för att spela med Gruagachen. "Jag måste nödvändigt gå och spela med Gruagachen i dag", sade han till sin hustru. "Oh", sa hon, "det är min fader, och om du går för att spela med honom, så begär ingenting annat för ditt spel än den bruna, lurviga hästen som har pinnsadeln på ryggen."

Kungen gick och träffade samman med Gruagachen och sannerligen stod deras vänliga hälsning till varandra inte efter för vad den varit förut. "Nå", sa Gruagachen "vad tyckte du om din unga brud igår?" "Hon kunde inte bättre vara." - "Har du kommit för att spela med mig i

dag?" - "Ja, just det."

De började spela, och kungen vann på Gruagachen den dagen också. "Säg mig din fordran som vinnare av spelet, och var inte rädd att ta' till ordentligt." - "Min fordran som vinnare är den bruna lurviga hästen, som har en pinn-sadel på ryggen."

De gick bort tillsammans och kom fram till den lilla bruna lurviga hästen. Han tog ut den ur stallet och kungen lade sitt ben över henne. Då blev hon till en den snabbaste springare. Han gav sig hem. Hans hustru kom mot honom med öppna armar och de var glada och lyckliga tillsammans den kvällen. "Jag skulle helst se" sa hans hustru, "att du inte går och spelar med Gruagachen mer, för om han vinner, kommer han att vålla dig mycket bekymmer." - "Jag vill inte låta bli," sade han, "jag vill gå och spela med honom idag."

Han gick och spelade med Gruagachen. När han kom dit tyckte han att Gruagachen blev överförtjust. "Har du kommit hit igen"? sa han. "Ja visst har jag det". De spelade partiet, och det var som förgjort för kungen, och Gruagachen vann den dagen. "Säg mig din fordran", sa den unge kungen av Easaidh Ruadh, "och var inte för svår emot mig, för jag kan inte stå för det." "Min fordran som vinnare", sa han, "är att jag lägger som kors och som geasa på dig och som årets fördärvelse, är att den klumpiga grovhyade varelsen, oförskämdare och ovärdigare än du själv, skall taga ditt huvud och din nacke och ditt livs-

A 646:4

- 4 -

uppehålle från dig, om du inte skaffar mig Ljusevärdet från kungen av ekfönstren." Kungen gick hem, tung och ynklig och förtvivlad. Den unga drottningen kom mot honom, och hon sade till honom: "Min stackars vän. Det är inte mycket med dig i kväll." Hennes ansikte och hennes glans gav kungen någon uppmuntran, när han såg på henne, men när han satte sig på en stol för att draga henne intill sig, var hans hjärta så tungt, att stolen brast under honom.

"Vad plågar dig, eller vad skulle kunna plåga dig, som du inte kan tala om för mig?" sa drottningen. Kungen talade om vad som hade hänt. "Å", sa hon, "vad behöver du oroa dig för, då du har den bästa hustru i Irland, och den näst bästa hästen i Irland. Om du följer mitt råd finns det ännu möjlighet för att du kan utföra allt det där."

Om det var tidigt som dagen bröt in, var det tidigare ändå, som drottningen steg upp, och hon gjorde allt i ordning för kungen skulle ge sig av på sin resa. Hon gjorde i ordning den bruna lurviga lilla hästen med pinnsadeln, och fast den såg ut som trä, gnistrade den av guld och silver. Han satte sig i ^{upp} sadeln; drottningen kysste honom och hon önskade honom slagfältens seger. "Jag behöver inte säga någonting. Tag du råd av din egen följeslagare, hästen, och den kommer att säga dig vad du bör göra." Han gav sig åstad, och det var inte ledsamt att rida på den bruna hästen. Den hann fatt den snabba marsvinden, som var framför den, och den snabba marsvinden kunde inte hinna fatt den. De kom i sena skymningen till kungens av ekfönstren gård och stad.

Då sade den bruna lurviga hästen till honom: "Vi äro vid resans mål, och vi behöva inte fortsätta längre; följ nu mitt råd, så skall jag föra dig dit där kungens av ekfönstren ljussvärd finns; och om du kommer åt det utan

är det ett gott tecken för vår resa. Kungen sitter nu till bords och ljussvärdet finns i hans eget gemak. Det sitter en knöl på dess spets, och när du tar svärdet, så drag sakta ut det ur fönsterlådan."

Han kom till fönstret, där svärdet fanns. Han grep svärdet och det följde sakta med ända till udden, då det gav ifrån sig ett slags skrik.

"Nu måste vi i väg", sa hästen, "det är ingen tid för oss att stanna. Jag vet, att kungen har känt att vi tagit bort svärdet." Han höll svärdet i sin hand och de gav sig i väg, och när de hade kommit ett stycke bort, sade hästen: "Nu stannar vi, och se du efter vem du ser bakom dig." - "Jag ser," sa han, "en stor skara bruna hästar, som komma i värsta sken." "Vi är ännu så länge snabbare än de," sa hästen. Så fortsatte de, och när de hade kommit ett bra stycke framåt, sade hästen: "Se efter nu. Vem ser du komma?" - "Jag ser en stor skara svarta hästar, och en svart häst med vit nos, och han kommer närmare och närmare i ursinnig fart och en man rider honom." "Det är den bästa hästen i Irland; det är min broder, och han fick tre månader längre di än jag och han kommer förbi mig i ett huj, och håll dig till reds när han kommer förbi mig och hugg huvudet av den man, som rider honom, för i det ögonblick då han passerar förbi,

At 646:6

- 6 -

kommer han att se på dig, och det finns inget svärd i hans gård som kan hugga huvudet av honom utom just det svärdet, som du nu har i handen." När mannen passerade så vände han på huvudet för att se på honom, och han drog svärdet och högg av hans huvud, och den lilla lurviga bruna hästen fångade upp det i sin mun.

Detta var kungen av ekfönstren. "Spring över på den svarta hästen", sa hans häst, "och låt liket ligga kvar där och ge dig hem så fort som hästen kan bära dig. Jag skall komma efter så gott jag kan."

Han sprang över på den svarte hästen, och "Hejsan." Han var den snabbaste springare, och de nådde slottet långt innan dager. Drottningen hade varit utan ro, ända tills han kom tillbaka. Nu musicerade de och lade bort all sorg. På morgonen sade han: "Jag är tvungen att gå till Gruagachen i dag för att se om jag är fri från geasa." - "Kom bara ihåg, att Gruagachen inte kommer att möta dig som vanligt utan ilsket och ursinnigt, och han kommer att säga till dig: fick du svärdet? och säg då du att du fick det. Då frågar han: hur fick du det? och du skall säga, att om inte knölen på svärdsudden hade varit så hade du inte fått det. Han kommer att fråga dig omigen, hur du fick svärdet och du skall omigen säga, att om inte knölen på svärdsudden hade varit, så hade du inte fått det. Då kommer han att vända på huvudet, för att se vad det är för en knöl på svärdet, och du får då se en fläck på högra sidan av hans hals. Stöt då svärdsudden i fläcken, och om du inte träffar fläcken, så är både du och jag

förlorade. Hans broder var kungen av ekfönstren och han vet, att den andre inte skulle ha skilt sig från svärdet förrän han hade förlorat livet. Bådas deras död ligger i det svärdet, men det finns inget annat svärd, som biter på dem än det." Drottningen kysste honom och hon kallade ner slagfältens seger över honom, då han gick åstad.

Gruagachen mötte honom på just samma plats som förut. "Fick du svärdet?" "Ja det fick jag." "Hur fick du svärdet?" - "Om inte knölen på dess udd hade varit, så hade jag inte fått det", sade han. "Låt mig se svärdet". "Det har ingen skyldighet att låta dig se det." "Hur fick du svärdet?" - "Om inte knölen på dess udd hade varit, så hade jag inte fått det". Gruagachen vände på huvudet för att se på svärdet. Då fick kungen syn på fläcken; han var rask och redo och stötte svärdet i fläcken, och Gruagachen föll död ned.

Han återvände hem, men då han kom hem, fann han alla sina tjänare bundna rygg mot rygg, men varken hustru eller häst, för de hade förts bort. Då han hade löst tjäarna, sade de till honom: "Det kom en stor jätte, och han förde bort din hustru och dina två hästar." - "Sömn skall inte komma i mina ögon och inte vila på mitt huvud innan jag får min hustru och mina två hästar tillbaka." Som han sade detta, började han sin vandring. Han slog in på den vägen, där hästarnas spår syntes, och han följde dem nega. Dunkel och dimma kom över honom men han stannade inte förrän han nådde randen av den gröna skogen. Han såg var det fanns märke efter en eldstad, och

han tänkte att han skulle göra upp eld där, och tillbringa natten där.

Han hade inte suttit länge vid elden, då den smidiga vinthunden från den gröna skogen kom till honom.

Han hälsade på hunden och hunden hälsade tillbaka. "Vov, vov", sade hunden. "Illa stod det till med din hus-tru och dina två hästar som var här förra natten med den store jätten." "Det är just det som har pinat och plågat mig så och tvingat mig att följa deras spår i kväll; men det kan ju inte hjälpas." "Å, konung", sa hunden, "du skall inte vara utan kött". Hunden gick in i skogen. Han drev ut villebråd och de lagade sig stek i överflöd. "Jag fruktar nästan", sa kungen, "att jag måste återvända hem, att jag inte kan gå den där jätten in på livet." "Gör inte det", sade hunden. "Det är ingen fara för dig, konung. Din sak skall växa med dig själv. Men du får inte vara här utan sömn." "Frukten vill inte låta mig sova utan en vaktare." "Sov du", sade hunden, "och jag skall vaka över dig." Kungen lade sig ned, sträckte ut sig bredvid elden och somnade. När dagen grydde, sade hunden till honom: "Stig upp, konung! så att du får en bit kött att stärka dig med innan du ger dig iväg på din vandring. Om du nu skulle råka i trångmål eller svårighet", sa hunden, "så bed bara mig om hjälp, så skall jag vara hos dig på ögonblicket." De bytte avskedshälsningar med varandra, och han gick åstad. Då dunkel och dimma föll på, kom han till ett stort klippstup, och där fanns märke efter en eldstad.

Han tänkte, att han skulle samla torrt bränsle, och göra upp eld. Han började att värma sig och han hade inte varit där länge förrän den raggiga höken från den grå klippen kom till honom.

"Oj, oj", sa den, "illa stod det till med din hustru och dina två hästar förra natten med den store jätten." "Det kan inte hjälpas", sa han. "Jag har själv fått mycket av deras oro och föga av deras trevnad." "Fatta mod" sa höken. "Ännu kan du få något av deras trevnad. Du får inte vara utan kött här", sa den. "Det är ingen möjlighet att få mat här", sa han. "Det skall inte dröja länge innan vi får mat," sa falken. Den gav sig i väg, och hade inte varit borta länge, förrän den kom med tre ankor och åtta tjädrrar i näbben. De lagade i ordning köttet, och åt. "Du får inte vara utan sömn," sade falken. "Hur skall jag kunna sova utan någon väktare över mig, för att ^{finns} hålla undan från mig allt slags ondt, som här." "Sov du, konung, och jag skall vaka över dig". Han lade sig ned, sträckte ut sig och somnade.

På morgonen satte falken honom på fötter. "Då trångmål och svårigheter komma över dig, så kom ihåg, att när som helst kan du få min hjälp." Han gick åstad, fort och fermt. Natten föll på, och de små fåglarna i skogen med de låga lummiga träden talade med varann om björnbärsrötter och talletoppar, men om de så gjorde var det lugnt men inte frid för honom och vid flodbädden fanns det märken efter en eldstad. Kungen blåste upp en tung liten eldgnista. Han hade inte varit där länge förrän flodens bruna

uttern kom och höll honom sällskap. "Ack, ack!" sa uttern. "Illa stod det till med din hustru och dina två hästar förra kvällen med jätten." "Det finns ingen hjälp för det. Jag har fått mycket av deras oro och föga av deras trevnad." "Fatta mod, före middagstid i morgon skall du ha din hustru. Å, konung! du skall inte vara utan mat", sa uttern. "Hur kan man få mat här?" sa kungen. Uttern dök ner genom vattnet, och kom tillbaka med tre präktiga laxar. De gjorde i ordning maten, och de åt tillsammans. Då sade uttern till konungen. "Du måste sova". "Hur kan jag sova utan någon väktare över mig?" "Sov du, och jag skall vaka över dig." Kungen sov. På morgonen sade uttern till honom "Du skall denna kväll vara tillsammans med din hustru". Han lämnade uttern och tog farväl av honom. "Nu", sa uttern, "om svårigheter kommer över dig, så bed om min hjälp, och du skall få den."

Kungen gick tills han nådde en klippa, och han såg ned i en skreva i klippan, och på botten såg han sin hustru o. sina två hästar, och han visste inte hur han skulle komma ned till dem. Han gick runt tills han kom till klippans fot, och där fanns en fin ingång. Han gick in och när han kom började hon gråta. "Tyst, tyst!" sa han. "Detta är för galet! Om du gråter nu, när jag har gjort mig så mycket besvär att komma till dig." "Å", sa hustrun, "sätt honom framför oss, så är det ingen fara för honom, innan vi ger oss härifrån." Hon lagade mat åt honom och hon ställde allt till rätta åt honom, och då de hade varit tillsammans en stund, ställde hon honom framför hästarna.

Då jätten kom, sade han: "Jag känner lukten av en främling här inne." Då säger hon: "Min skatt. Min glädje och min kelgris. Det är ingenting annat än lukten av hästarnas krubba." Efter en stund gick han för att ge hästarna mat, och hästarna började sparkas så att de nästan dödade honom, och han kunde knappast krypa från dem. "Kära vän", sa hon, "de var nära att döda dig." "Om jag själv hade min själ att skydda, hade de dödat mig för längesen", sa han. "Var, käre vän är din själ?" För jag vill sannerligen ta den i min vård." "Den är", sa han, "i Bonnachstenen." När han gick på morgonen, gjorde hon genast fint på Bonnachstenen. Då dunkel och dimma föll på, kom jätten hem. Hon gömde sin man framför hästarna, jätten gick för att ge hästarna mat och de sparkade honom mer och mer. "Varför har du stört ut Bonnachstenen så där?" sade han. "Emedan din själ är i den". "Jag märker, att om du visste var min själ är, skulle du väl vårda den". "Det skulle jag" sa hon. "Det är inte där", sade han, "som min själ är; den sitter i tröskeln". Hon gjorde riktigt fint på tröskeln på morgonen. När jätten kom hem, gick han för att ge hästarna mat o. hästarna genomryglade honom ännu mer. "Hur kommer det sig att du har gjort så fint på tröskeln?" "Emedan din själ är i den". "Jag märker, att om du visste, var min själ är, skulle du ta god vård om den." "Det skulle jag", sade hon. "Det är inte där, som min själ sitter", sade han. "Det finns en stor flat sten under tröskeln. Under den sitter en vådur. I vådurens mage sitter en and, och i ankans mage ett ägg, och det är i det ägget som min själ sitter." När jätten gick ut

följande morgon. lyfte de upp den flata stenen, och ut sprang väduren. "Om jag hade den smidiga hunden från den gröna skogen, skulle det inte dröja länge, innan hon förde väduren till mig." Den smidiga hunden från den gröna skogen kom med väduren i munnen. När de öppnade väduren, så flög anden ut till de andra änderna. "Om jag hade den raggiga höken på den grå klippan skulle det inte dröja länge, innan den förde anden till mig." Den raggiga höken på den grå klippan kom med anden i näbben; när de skar sönder ankan för att ta fram ägget ur hennes mage, så for ägget ner i havets djup. "Om jag hade den bruna uttern vid floden, skulle det inte dröja länge innan hon förde ägget till mig." Den bruna uttern kom med ägget i munnen, och drottningen tog ägget och krossade det mellan sina båda händer.

I skymningen kom jätten, och när hon krossade ägget, föll han död ner, och han har alltsedandess aldrig rört sig. De tog med sig en stor hop av hans guld och silver. De tillbragte en förtjusande natt med den bruna uttern vid floden, en natt med den raggiga falken på den grå klippan och en natt med den smidiga hunden i den gröna skogen. De kom hem igen och rustade till med ett glädjeglömmande hjältegilje, och de levde lyckliga och belåtna sedan dess.
